

Kommittédirektiv

Översyn av generalläkarfunktionen

Dir.
2014:129

Beslut vid regeringssammanträde den 4 september 2014

Sammanfattning

En särskild utredare ska se över generalläkarfunktionen inom Försvarsmakten och lämna förslag om en effektiv och rationell tillsyn när det gäller miljö- och hälsoskydd, hälso- och sjukvård m.m. inom försvarets område.

Utredaren ska bl.a.

- analysera om de skäl som gällde när tillsynssystemet infördes 1994 fortfarande är bärkraftiga och om tillsynsfunktionen även fortsättningsvis bör vara organisatoriskt inordnad i Försvarsmakten,
- föreslå vilket eller vilka organ som bör utöva tillsynen om den hittillsvarande modellen frångås och motivera ett sådant ställningstagande särskilt,
- analysera vilka sakområden och vilka myndigheter tillsynen bör avse,
- analysera den författningsreglering som är relevant för tillsynen och bedöma om det finns brister i tillsynen och om den tillsyn som bedrivs är effektiv och rättssäker, och
- lämna de förslag, inklusive författningsförslag, som analyserna leder till.

Uppdraget ska redovisas senast den 18 september 2015.

Bakgrund

Generalläkarfunktionen inrättades den 1 juli 1994 i samband med att Försvarsmakten omstrukturerades till en myndighet (prop. 1992/93:100, bil. 5, bet. 1992/93:FöU9, rskr. 1992/93:333). Försvarets sjukvårdsstyrelses stabs- och ledningsuppgifter fördes då över till en sjukvårdsledning i Försvarsmaktens högkvarter. Chef för denna sjukvårdsledning skulle vara generalläkaren.

Före reformen 1994 utövade Sjukvårdsstyrelsen tillsynen över att lagar och andra författningar på sjukvårdsområdet följdes inom den dåvarande försvarsmakten. Reformen innebar att tillsynen inom Försvarsmakten skulle utövas av en särskild tjänsteman i Högkvarteret (generalläkaren), som i detta avseende inte skulle vara underställd myndighetens chef. I propositionen framhölls att sjukvården i krig ställer särskilda krav på tillsyn. Tillsynen över Försvarsmaktens krigssjukvårdsorganisation borde därför utövas inom Försvarsmakten, där kunskap om totalförsvarets verksamhet finns. Även tillsynen i fred borde utövas inom Försvarsmakten. Vidare borde dubbla tillsynsfunktioner undvikas.

När generalläkarfunktionen inrättades 1994 avsåg tillsynsansvaret hälso- och sjukvården, djurhälsovården, djursjukvården och djurskyddet m.m. inom Försvarsmakten. När miljöbalken infördes 1999 utökades ansvaret till att avse tillsynen enligt miljöbalken över försvarets verksamheter, dvs. även miljö- och hälsoskyddet (prop. 1997/98:45, del 1, s. 503 f).

Våren 2007 beslutade Försvarsmakten att generalläkaren endast skulle ha en tillsynsroll. Funktionsansvaret för sjukvården fördes över från generalläkaren till logistikfunktionen.

Författningsreglerat ansvar

Generalläkaren har uppgifter i olika avseenden i enlighet med miljöbalken och annan lagstiftning. Ett exempel är att det av 26 kap. 3 § miljöbalken framgår att tillsynen enligt miljöbalken utövas av bl.a. generalläkaren i enlighet med vad regeringen bestämmer. I 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13) föreskrivs att generalläkaren ansvarar för den operativa tillsyn-

nen i fråga om samtliga verksamheter och åtgärder inom Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt, utom i vissa avseenden där Kemikalieinspektionen är tillsynsmyndighet.

Enligt 9 kap. 8 § miljöbalken ska anmälan om miljöfarlig verksamhet göras till bl.a. generalläkaren.

Enligt 15 kap. 29 § miljöbalken får regeringen eller efter regeringens bestämmande generalläkaren meddela särskilda föreskrifter för bl.a. Försvarmakten som avviker från föreskrifterna i 15 kap. Det gäller frågor om avfall m.m. Regeringens bemyndigande till generalläkaren finns i 72 § avfallsförordningen (2011:927).

Generalläkarens ansvar och uppgifter enligt miljöbalken gäller Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt, se t.ex. 9 kap. 8 § och 26 kap. 3 §.

Enligt 7 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) står hälso- och sjukvården och dess personal under tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg. För tillsyn över hälso- och sjukvård inom Försvarmakten finns det enligt 7 kap. 1 § andra stycket särskilda bestämmelser. Någon lagreglering om hälso- och sjukvård inom Försvarmakten finns dock inte. De särskilda bestämmelserna som det hänvisas till i patientsäkerhetslagen utgörs av regleringen i 21 § förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten. Mot denna bakgrund har generalläkaren tillämpat de bestämmelser som gäller för Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg.

Generalläkarens tillsynsuppgifter regleras också i bl.a. strålskyddslagen (1988:220) och livsmedelsförordningen (2006:813).

Generalläkaren beslutar vidare om dispenser med hänvisning till totalförsvarets intressen när det gäller kraven i vissa EU-förordningar på kemikalieområdet, enligt 24 § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer samt 3 kap. 6 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.

Generalläkarens uppgifter i dag

– Miljö- och hälsoskydd

Generalläkarens tillsynsansvar enligt miljöbalken innebär tillsyn inom bl.a. områdena miljö, hälsoskydd, natur, avlopp, avfall och kemikalier avseende Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt och Fortifikationsverket. Om en miljöfarlig verksamhet är anmälningspliktig ska verksamhetsutövaren Försvarmakten om det t.ex. gäller en skjutbana, anmäla verksamheten till generalläkaren. Generalläkaren beslutar om vilka åtgärder som måste vidtas för att anläggningen inte ska medföra risk för människors hälsa eller miljön. Generalläkaren kan vidare besluta om dispenser med hänvisning till totalförsvarets intressen när det gäller kraven i vissa EU-förordningar på kemikalieområdet.

– Livsmedelssäkerhet

Generalläkaren genomför offentlig livsmedelskontroll inom Försvarmakten avseende bl.a. restauranger, mässar, fartygskök och dricksvattenanläggningar inom militärt område. Likaså kontrolleras livsmedelshantering under övningar och internationella insatser.

– Djurskydd, djurhälsovård och djursjukvård

Generalläkaren kontrollerar att de djur, framför allt hundar och hästar, som används inom Försvarmakten, hanteras enligt gällande lagstiftning när det gäller exempelvis hållande, omvårdnad, smittskydd och transporter. Generalläkaren svarar också för tillsynen över djurhälsopersonal inom Försvarmakten.

– Hälso- och sjukvård och smittskydd

Generalläkaren ansvarar för tillsynen av hälso- och sjukvården inklusive smittskyddet inom Försvarmakten. Tillsyn över enskilda läkare, sjuksköterskor eller annan hälso- och sjukvårdspersonal som är verksam i Sverige utövas däremot av Inspektionen för vård och omsorg.

Hur utövar generalläkaren sin tillsyn?

Generalläkaren har till sitt stöd en tillsynsavdelning som omfattar cirka 18 helårsanställda. Varje år genomförs 10–12 större inspektioner i Sverige och utomlands. Dessutom görs cirka 400 tillsynsbesök på olika garnisoner, förband och anläggningar.

Generalläkaren kan inom vissa områden förelägga myndigheterna att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla lagstadgade krav.

Styrningen i dag

Utöver den reglering av generalläkarens verksamhet som redovisas ovan regleras verksamheten i förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten. I 15 § anges att det i Högkvarteret ska finnas en generalläkare. I 21 § anges att generalläkaren inom Försvarmakten ansvarar för tillsynen över miljöskyddet, hälso- och sjukvården m.m. samt för offentlig kontroll av djurhälsovården, djursjukvården och djurskyddet. Generalläkaren får meddela interna föreskrifter för Försvarmakten för efterlevnaden av gällande bestämmelser inom området. I sin tillsyns- och kontrollfunktion är generalläkaren inte underställd överbefälhavaren. Av bilaga 2 till förordningen framgår att regeringen beslutar placering av generalläkare efter förslag från Försvarmakten.

I regleringsbrevet för Försvarmakten anger regeringen i avsnitt 4 villkor för anslag 1.1 att ett visst högsta belopp – 2 500 000 kronor för 2014 – får användas för generalläkarens tillsynsverksamhet, exklusive lönekostnader.

Generellt om tillsyn

I skrivelsen En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn redovisade regeringen i december 2009 sin generella syn på tillsyn (skr. 2009/10:79). Den offentliga tillsynen är viktig för att säkerställa att de föreskrifter följs som bl.a. riksdagen och regeringen har beslutat.

Tillsyn bör utföras av ett organ som är självständigt från den verksamhet som tillsynen riktas mot. Detta garanterar trovärdig-

heten i tillsynen. I de fall det finns skäl för att statliga myndigheter eller kommuner ska ansvara för både drift och tillsyn av en verksamhet bör självständigheten garanteras genom en tydlig åtskillnad för ansvaret av drift och tillsyn inom organisationen.

I oktober 2013 beslutade riksdagen om en modernare reglering av statsluftfarten genom ändringar i luftfartslagen (2010:500), (prop. 2012/13:165, bet. 2013/14:FöU3, rskr. 2013/14:22). Ändringarna och följdändringar i luftfartsförordningen (2010:770) och förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten trädde i kraft den 1 januari 2014. Ändringarna innebär bl.a. att flygsäkerhetsinspektören vid Försvarsmakten ska utöva tillsynen över militär luftfart. Generalläkarfunktionen tjänade som modell för regleringen av tillsynen över militär luftfart.

Behovet av en utredning

Generalläkaren inrättades för ungefär 20 år sedan. Därefter har funktionen inte varit föremål för någon samlad översyn eller utvärdering.

Det finns därför anledning att pröva om de skäl som ledde till att generalläkarfunktionen inrättades fortfarande är bärkraftiga. Likaså bör det prövas vilken verksamhet tillsynsfunktionen bör bedriva och ansvara för och om den nuvarande organisatoriska formen inom Försvarsmakten är ändamålsenlig. Vidare finns det anledning att analysera om författningsstödet är ändamålsenligt i förhållande till verksamhetens art och tillsynens syfte, men också i förhållande till motsvarande verksamheter i samhället i övrigt.

Med utgångspunkt i propositionen Modern personalförsörjning för ett användbart försvar (prop. 2009/10:160) uppdrog regeringen i juni 2010 åt generalläkaren att redovisa vissa frågor om tillsynen vid internationella militära insatser. I sin redovisning i december 2010 bedömde generalläkaren att det finns flera skäl att intensifiera tillsynen när det gäller internationella militära insatser och att skärpa uppföljningen av genomförd tillsyn (Fö2010/2247/MFI). Ett skäl var enligt generalläkaren att en intensifierad tillsyn kan ses som en statlig kvalitets-

granskning av Försvarmaktens verksamhet. Generalläkaren menade också att det finns betydande skillnader i fråga om generalläkarens författningsstöd mellan de olika sakområdena hälso- och sjukvård, livsmedel och djurskydd samt miljö- och hälsoskydd. Inom vissa områden är rättsläget oklart när det gäller generalläkarens mandat och befogenheter. Generalläkaren exemplifierade med att Socialstyrelsens befogenheter i fråga om verksamhetstillsyn inom den civila hälso- och sjukvården är tydligt reglerade sedan 1997. Däremot är det oklart vad som gäller för generalläkarens tillsyn inom hälso- och sjukvårdsområdet. Generalläkaren ifrågasatte i redovisningen om inte generalläkaren borde ha motsvarande ansvar och befogenheter i fråga om verksamhetstillsyn inom Försvarmaktens hälso- och sjukvård som Socialstyrelsen har inom den civila hälso- och sjukvården. Sedan den 1 juni 2013 har detta ansvar övergått från Socialstyrelsen till Inspektionen för vård och omsorg.

I en skrivelse till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) i september 2011 föreslog generalläkaren vissa författningsändringar och förtydliganden (Fö2011/1455/MFI). I skrivelsen anför generalläkaren att det behövs ett tydligt författningsstöd och mandat för att generalläkaren ska kunna bedriva en effektiv, tydlig och rättssäker tillsyn. I skrivelsen redovisas förslag på ändringar i bl.a. förordningen med instruktion för Försvarmakten, patientsäkerhetslagen, livsmedelsförordningen och djurskyddslagen.

I september 2012 föreslog Försvarmakten i en skrivelse till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) att 21 § förordningen med instruktion för Försvarmakten skulle ändras. Det gällde generalläkarens möjligheter att besluta om interna föreskrifter inom Försvarmakten (Fö2012/1759/MFI). Med anledning av denna skrivelse redovisade generalläkaren i en skrivelse till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) i oktober 2012 sin syn på frågan om att besluta om interna föreskrifter (Fö2012/1854/MFI).

När Försvarmakten 2007 beslutade att renodla generalläkarens roll som tillsynsmyndighet och att föra över ansvaret för sjukvårdsfunktionen till Försvarmaktens logistikfunktion anförde myndigheten att tillsynsmyndigheten inte längre borde

benämnas generalläkare. Denna benämning borde i stället användas för den högste sjukvårdsansvarige inom Försvarsmakten. Eftersom generalläkaren benämns i lag – bl.a. 26 kap. 3 § miljöbalken – kan inte Försvarsmakten själv besluta om en namnändring.

Uppdraget att se över generalläkarfunktionen

Enligt 1 § förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten ska Försvarsmakten upprätthålla och utveckla ett militärt försvar. Grunden för detta ska vara förmågan till väpnad strid.

Utredaren ska i sina överväganden i de olika deluppgifterna beakta de uppgifter statsmakterna bestämt för Försvarsmakten. Om utredaren i något fall bedömer att en effektiv tillsyn kan komma i konflikt med Försvarsmaktens militära uppgifter ska utredaren särskilt peka på detta.

Det ingår inte i uppdraget att belysa frågan om avgifter för tillsyn.

Hur bör tillsynen vara organiserad?

Hittillsvarande tillsyn

När generalläkarfunktionen infördes 1994 och generalläkaren fick uppdraget att utöva tillsynen över viss verksamhet inom försvaret, inrättades funktionen som en del av Försvarsmakten. Tillsynsfunktionen fick på det sättet inte den annars naturliga självständigheten från tillsynsobjektet (Försvarsmakten). För att säkerställa tillsynens oberoende beslutades i stället att generalläkaren inte skulle vara underställd Försvarsmaktens chef (överbefälhavaren) när generalläkaren utövade tillsynen.

I prop. 1992/93:100, s. 27 f, redovisade regeringen sin syn på varför tillsynen över viss försvarsmaktsverksamhet borde bedrivas av en enhet inom myndigheten.

När reformen genomfördes 1994 fanns det inom olika myndigheter en fristående tillsynsverksamhet för myndighetens verksamhet, såsom Sjöfartsinspektionen inom Sjöfartsverket,

Luftfartsinspektionen inom Luftfartsverket och Järnvägsinspektionen inom Statens järnvägar. Denna tillsyn är numera samlad inom Transportstyrelsen.

Utredaren ska därför

- analysera om generalläkaren, trots knytningen till tillsynsobjektet, har kunnat utöva en självständig och oberoende tillsyn som varit effektiv och rättssäker.

Principer för den framtida tillsynen

I skrivelsen En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn 2009 ansåg regeringen att om det finns skäl för att en statlig myndighet ska ansvara för både drift och tillsyn av en verksamhet bör självständigheten garanteras genom en tydlig åtskillnad av ansvaret för drift och tillsyn inom organisationen.

Efter detta har regeringen funnit att generalläkarmodellen ska tillämpas när det gäller tillsynen över militär luftfart. Denna tillsyn utövas sedan den 1 januari 2014 av flygsäkerhetsinspektören vid Försvarmakten. När flygsäkerhetsinspektören utövar tillsyn är flygsäkerhetsinspektören inte underställd överbefälhavaren.

I en samlad översyn av generalläkarfunktionen bör alla relevanta aspekter belysas. Det innebär att frågan om tillsynen även fortsättningsvis ska vara organiserad som en funktion inom Försvarmakten bör prövas. Av betydelse vid en sådan prövning är bl.a. utvecklingen av den statliga tillsynen sedan 1994 samt Försvarmaktens karaktär och uppgifter.

Om utredaren anser att nuvarande modell inte längre bör tillämpas för tillsynen över miljöskyddet, hälso- och sjukvården, djurskyddet m.m. inom försvarsområdet, ska utredaren lämna förslag om hur tillsynen i stället bör organiseras. I detta ligger att pröva om det är möjligt att inordna tillsynen i ordinarie civila tillsynsmyndigheters verksamhet. Förutsättningarna för en annan organisering av tillsynen över hälso- och sjukvården inom försvarsområdet ska granskas och konsekvenser för befintliga myndigheter belysas. Utredaren ska dock inte föreslå bildandet av en ny myndighet. Om utredaren föreslår att gene-

ralläkarmodellen nu bör frångås ska detta motiveras särskilt. Fördelar och nackdelar med en ändring ska belysas.

Utredaren ska därför

- analysera om de skäl som gällde när det nuvarande tillsyns-systemet infördes 1994 fortfarande är bärkraftiga och om tillsynsfunktionen även fortsättningsvis bör vara organisatoriskt inordnad i Försvarmakten,
- analysera om tillsynsfunktionens självständighet och oberoende kan garanteras om funktionen förblir organisatoriskt inordnad i Försvarmakten,
- lämna de förslag som analysen leder till,
- föreslå vilket eller vilka organ som bör utöva tillsynen om den hittillsvarande modellen frångås, och
- lämna en särskild motivering om utredaren anser att tillsynen bör utövas av ett eller flera organ som är fristående från Försvarmakten och i detta sammanhang granska förutsättningarna för en annan organisering av tillsynen över hälso- och sjukvården inom försvarsområdet samt belysa konsekvenser för befintliga myndigheter.

Tillsynsfunktionens organisation

Om det finns skäl att tillsynen utövas av den som också ansvarar för driften av verksamheten är det angeläget att det är en tydlig åtskillnad mellan drift och tillsyn. Dessa aspekter blir aktuella om utredaren anser att tillsynen även fortsättningsvis bör utövas av en funktion inom Försvarmakten.

Under förutsättning att utredaren anser att tillsynsfunktionen även fortsättningsvis bör vara organiserad inom Försvarmakten ska utredaren därför

- analysera om den åtskillnad mellan drift och tillsyn som tillämpas i dag är ändamålsenlig,
- analysera om generalläkarfunktionen har en struktur och sammansättning som är ändamålsenlig för en effektiv och rationell tillsyn,
- analysera om regeringens styrning av generalläkarens verksamhet är ändamålsenlig,

- bedöma om benämningen generalläkaren bör användas för tillsynsfunktionen eller om den bör kunna användas av Försvarmakten för någon annan befattningshavare, och
- lämna de förslag som analyserna leder till.

Vilken verksamhet ska tillsynsfunktionen bedriva?

När generalläkarfunktionen inrättades 1994 bestämdes att generalläkaren skulle utöva tillsynen över att lagar och andra författningar som avser hälso- och sjukvården m.m. inom Försvarmakten följs. Propositionen redovisade dock inte närmare vilka andra sakområden som avsågs vid sidan om hälso- och sjukvård.

Sedan 1994 har verksamheten utvecklats och tillsynsansvaret har blivit mer omfattande. Generalläkaren ansvarar i dag för tillsynen när det gäller miljö- och hälsoskydd, livsmedelssäkerhet, djurskydd, djurhälsovård och djursjukvård samt hälso- och sjukvård och smittskydd.

Generalläkaren är också ansvarig myndighet för vissa anmälningsärenden enligt miljöbalken. Generalläkaren har därutöver, i det enskilda fallet, rätt att ge dispens från kraven i vissa EU-förordningar på kemikalieområdet. Innan generalläkaren ger en dispens ska han eller hon samråda med Kemikalieinspektionen.

Det har inte prövats om omfattningen av tillsynsverksamheten m.m. är ändamålsenlig eller om den är tydligt avgränsad mot andra tillsynsorgans tillsynsverksamhet. Det har vidare inte utvärderats om den rätt att ge dispens som generalläkaren har enligt vissa EU-förordningar på kemikalieområdet är ändamålsenlig eller om Kemikalieinspektionen i stället borde ha denna uppgift.

Utredaren ska därför

- analysera vilka sakområden tillsynen bör avse,
- analysera vilka uppgifter utöver tillsyn som tillsynsfunktionen bör ha,
- analysera om rätten att besluta om dispenser enligt 24 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer samt 3 kap. 6 § förordningen (2014:425) om be-

kämpningsmedel bör åligga generalläkaren eller om denna uppgift bör övertas av Kemikalieinspektionen,

- belysa om avgränsningarna mot ansvarsområdena för andra tillsynsorgan m.fl. är ändamålsenlig, och
- lämna de förslag som analyserna leder till.

Vilka myndigheter och verksamheter ska tillsynen omfatta?

Generalläkarens tillsynsverksamhet avser i olika omfattning Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt och Fortifikationsverket. Denna ordning är väl etablerad. Vid dessa myndigheter hanteras frågor som omfattas av sekretess. En uppenbar fördel med en tillsynsfunktion som är organisatoriskt inordnad i Försvarsmakten är att tillsynsfunktionens personal redan är säkerhetsklassad och van att hantera frågor om sekretess.

Andra myndigheter av försvarskaraktär – t.ex. Totalförsvarets forskningsinstitut och Försvvarshögskolan – omfattas inte av generalläkarens tillsynsansvar. De står i stället under tillsyn av andra organ.

Utredaren ska

- analysera om det är ändamålsenligt att dagens fyra myndigheter omfattas av tillsynsfunktionen,
- pröva om någon myndighet bör tas bort eller tillkomma, och
- lämna de förslag som analysen m.m. leder till.

Behövs det ett förtydligt författningsstöd?

En självständig och effektiv tillsyn är mycket viktig för att en verksamhet ska uppfattas som trovärdig. Detta gäller särskilt om verksamheten är riskfylld eller farlig, såsom Försvarsmaktens verksamhet. För att tillsynen ska kunna uppfylla dessa krav är det nödvändigt att tillsynsorganet har ett tydligt och lättöverskådligt författningsstöd för sin tillsyn. Vidare måste tillsynsorganet ha ett tydligt författningsstöd för att kunna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att tillsynsobjektets verksamhet ska vara så säker som möjligt.

Generalläkaren har i olika sammanhang pekat på att författningsregleringen av den tillsynsverksamhet generalläkaren ansvarar för bör ses över. Det finns enligt generalläkaren brister och oklarheter i författningsregleringen. Vidare menar generalläkaren att det t.ex. saknas nödvändigt författningsstöd för att kunna meddela förelägganden och förbud när det gäller hälso- och sjukvårdsfrågor.

En fråga där det råder viss oklarhet är i vilken utsträckning tillsynsfunktionen ska ha föreskriftsrätt gentemot den som tillsynen riktas mot.

Utredaren ska därför

- analysera den författningsreglering som är relevant för tillsynen och bedöma om och var det finns brister,
- bedöma det författningsstöd som avser tillsyn inom försvarsområdet i förhållande till tillsynen i samhället i övrigt och kommentera eventuella skillnader,
- föreslå sådana författningsändringar att tillsynen inom försvarsområdet kan bli effektivare och mer likformig med motsvarande tillsyn i samhället i övrigt,
- lämna sådana författningsförslag som analyserna i de föregående deluppdragen leder till, och
- föreslå i vilken mån och inom vilka områden tillsynsfunktionen bör ha en föreskriftsrätt gentemot tillsynsobjekten.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska redovisa verksamhetsmässiga, ekonomiska, personella och andra konsekvenser för generalläkaren, Försvarmakten och de övriga myndigheter som utredarens förslag avser. Vidare ska eventuella konsekvenser för andra tillsynsorgan redovisas noggrant. Eventuella ekonomiska konsekvenser för staten ska också redovisas.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med generalläkaren, Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Fortifikations-

verket, Arbetsgivarverket, Kemikalieinspektionen och andra berörda myndigheter och organ. Särskild vikt ska läggas vid samråd med Inspektionen för vård och omsorg, kommuner och andra tillsynsorgan som ansvarar för motsvarande tillsyn i samhället i övrigt.

Utredaren ska också hålla de berörda centrala arbetstagarorganisationerna informerade om sitt arbete och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Uppdraget ska redovisas senast den 18 september 2015.

(Försvarsdepartementet)